

Miljökonsekvensbeskrivning

Översiktsplan för Götene kommun 2018

Innehållsförteckning

Inledning	4
Vad är en miljökonsekvensbeskrivning?	4
Sammanfattning	4
Avgränsning	5
Syfte	6
Alternativ	7
Nollalternativ	7
Rimliga alternativ	8
Konsekvenser av planförslaget	10
Miljömålen	12
Avstämning mot miljökvalitetsnormer	17
Social och ekonomisk hållbarhet	18

Inledning

Vad är en miljökonsekvensbeskrivning?

En övervägd miljökonsekvensbedömning är obligatorisk vid översiktsplanering och ingår i planarbetet enligt plan- och bygglagen (PBL) med hänvisning till miljöbalken (MB) 6 kap 12 §. Enligt plan och bygglagen ska översiktsplanens konsekvenser tydligt kunna utläsas.

Miljöbalken ställer krav på redovisning av den betydande miljöpåverkan av planen. Konsekvensbeskrivningen beskriver vilka förslag som kan ge betydande miljöpåverkan och vilka konsekvenser dessa kan medföra. Översiktsplanen ska dessutom miljöbedömmas för att integrera miljöaspekter i planen så att en hållbar utveckling främjas.

Konsekvensbeskrivningen innehåller även en beskrivning av utveckling om översiktsplanen inte genomförs, ett så kallat nollalternativ. Götene kommun har valt att i konsekvensbeskrivningen, förutom ekologiska konsekvenser, även redovisa sociala och ekonomiska konsekvenser av översiktsplanen som anses vara betydelsefulla att lyfta. Konsekvensbeskrivningen lyfter såväl positiva som negativa konsekvenser. Denna konsekvensbeskrivning är endast översiktlig och djupare konsekvensanalyser kan behöva göras vid detaljplanering och/eller tillståndsgivning. En hållbar utveckling tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers behov. Hållbar utveckling bygger på samspelet av tre dimensioner; socialt, ekologiskt och ekonomiskt. Social hållbarhet handlar om att skapa ett samhälle där alla individer får sina rättigheter respekterade och för att nå dit behöver man arbeta med integration, trygghet, tillgänglighet, jämställdhet, livskvalitet, mångfald med mera. Ekologisk hållbarhet berör bland annat biologisk mångfald, friskt vatten och luft, kulturhistoriska värden och hushållning med naturresurser.

Sammanfattning

Götene kommun vill med sin planering skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar utveckling. Översiktsplanen är kommunens viktigaste strategiska dokument för hur vi vill förvalta mark och vattenresurser på lång sikt. Den ska bidra till en proaktiv planering som styr utvecklingen till de områden som är bäst lämpade för en utbyggnad. Den huvudsakliga utbyggnaden sker i tätorten eller i områden med närhet till befintlig infrastruktur. Fokus i översiktsplanen ligger även på att planera för bostäder, se till så det finns tillgänglig mark för industrietableringar i alla tätorter samt att prioritera grönstrukturfrågor i högre utsträckning.

Översiktsplanens koppling till andra planer och program är som övergripande strategisk plan. Den är vägledande men inte bindande och därmed kan förslag i planen förändras eller inte genomföras över tid. Däremot ska avsteg från översiktsplanens riktlinjer och förslag tydligt motiveras för att säkerställa att avstegen inte går bort från långsiktig hållbar utveckling.

Jämte översiktsplanen finns ett flertal dokument som är styrande för verksamheter inom kommunen, vilka tillämpas kontinuerligt och följs upp efter hand. Översiktsplanens roll som vägledande, kompletteras av dokument såsom fördjupade översiktsplaner, VA-plan, vindkraftsplan med mera.

Avgränsning

Miljökonsekvensbeskrivningen ska avgränsas till nivå och innehåll. Avgränsningen av innehållet ska göras efter aktuell plannivå, vilket för en översiktsplan som denna innebär att det främst är miljöpåverkan och konsekvenserna på en övergripande nivå som ska uppmärksammas.

Länsstyrelsen och kommunen har i ett samråd som hölls 2018-02-23 blivit överens om såväl nivån som vilka relevanta sakfrågor som ska behandlas i konsekvensbeskrivningen.

Syfte

Syftet med översiktsplanen är att skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar utveckling både inom kommunens tätorter och på landsbygden. Syftet är också att redovisa allmänna intressen och kommunens miljösituation. Om de allmänna intressena står i konflikt med varandra ska de vägas mot varandra och översiktsplanen ska ange vilket intresse som enligt kommunen ska prioriteras. Översiktsplanen ska inte behandla avvägningen mellan allmänna och enskilda intressen.

Alternativ

Nollalternativ

MKB:n ska innehålla en beskrivning av miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om översiktsplanen inte genomförs. Detta för att möjliggöra en jämförelse av miljökonsekvenser om planförslagets olika delar inte blir av. Alternativet blir att Götene kommuns översiktsplan från 2010 fortsätter gälla. Översiktsplanen från 2010 är i väsentliga delar en revidering från översiktsplanen från 2005.

Sedan beslutet om framtidsplan/översiktsplan i oktober 2010 har följande politiska styrdokument som påverkar samhällsplaneringen tagits fram:

- Bostadsförsörjningsplan 2013-2020
- Energi- och klimatplan 2012-2016
- Grönstrukturplan för tätortsnära skogar och grönytor 2014-2018
- Kinnekulle 2030, fördjupning av översiktsplanen med tematiska fördjupningar för LIS-områden i hela kommunen”
- VA-plan/VA-strategi
- Handlingsplan för bostadsförsörjning 2016-2019
- Bredbandsstrategi för Götene kommun
- Cykelutredning för Götene kommun

I översiktsplanen ska det tydligt framgå hur kommunen förhåller sig till och samordnar översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling. Några av de nya mål, planer och program av betydelse för Götene kommun som tagits fram sedan 2010 är:

- Vision för Sverige 2025
- 16 Nationella miljökvalitetsmål – Regeringen beslöt om etappmål och gett målen preciseringar år 2012.
- Regionala miljömål för Västra Götaland – Regionala tilläggs mål till de nationella miljökvalitetsmålen, år 2015.
- Nationell (och regional) plan för transportinfrastruktur 2014-2025 (Inriktningsplanering pågår för ny nationell plan för perioden 2018-2029)
- Västra Götaland 2020 – Strategi för tillväxt och utveckling i Västra Götaland 2014-2020 (RUP)
- Regionalt trafikförsörjningsprogram Västra Götaland, 2017-2020

- Regional handlingsplan för klimatanpassning Västra Götalands län, år 2014
- Jämställt Västra Götaland 2014-2017
- Strukturbild Skaraborg

Götenes nuvarande översiktsplan är inte uppdaterad och är därför inaktuell. Översiktsplanen har därför också kommit att tappa sin roll som styrdokument. Genom sitt åldrande innehåll bedöms kommunens mark och vattenanvändning inte kunna styras strategiskt vid nollalternativet, utan planeringen kommer ske där behov finns för stunden. Konsekvensen blir att styrningen är otydlig och exempelvis kan risker antas öka avseende negativ miljöpåverkan eller andra strukturella skador som uppkommer när aktörer agerar utan samordning.

Kommentar: *Den generella kommentaren blir därför att nollalternativet i praktiken redan spelat ut sin roll, eller att nollalternativet innebär stora risker för såväl miljövärden som sociala och ekonomiska värden.*

Rimliga alternativ

En miljökonsekvensbeskrivning ska enligt 6 kap. 12 § miljöbalken identifiera, beskrivas och bedöma rimliga alternativ med hänsyn till planens syfte och geografiska räckvidd. Den geografiska räckvidden av en översiktsplan är lagstadgad varför det i detta fall endast kan handla om alternativa utformningar av planen.

Under framställandet av översiktsplanen har flera alternativ diskuterats, men sedan valts bort av olika anledningar. Nedan sammanställs alternativa mark och vattenanvändningsområden för Götene kommun:

Götene: Tidigt i arbetet fanns idéer om att planera för så kallade "tätortsnära byar" på tre utpekade platser kring Götene tätort. Stråk med bostäder mot Holmstad och Vättlösa förbi gamla e20 skulle på ett naturligt sätt knyta ihop Götene tätort med Vättlösa och Holmstad. Det skulle möjliggöra för så pass många nya bostäder att det inte skulle vara nödvändigt att ta tätortsnära skog i anspråk för framtida bostäder. Blir gamla E20 en del av tätbebyggt område skulle det inte kunna motiveras att Trafikverket skulle vara fortsatt väghållare. Vägen skulle sannolikt övertas av kommunen och skulle på så sätt kunna försvinna som barriär. I kommunal regi skulle det vara möjligt att koppla på fler på och avfarter, bygga säkra gång och cykelövergångar samt att minska vägens bredd och anlägga cykelväg längs med sträckan.

Detta alternativ valdes dock bort av flera anledningar. En anledning var för att all mark längs med gamla e20 ligger på högkvalitativ jordbruksmark, vilket Götene kommun värdesätter högt som stor livsmedelsproduktionskommun. Även om det är oundvikligt i Götene kommuns fall att planera på åkermark, så bör det begränsas i den mån det går samt att det är kvalitén på åkermarken som spelar roll. Istället prioriteras Götenes framtida bebyggelse kring Bölaholmsområdet, samt att förtäta så mycket det anses rimligt inne i tätorten. Vilket innebär att små delar av de tätortsnära skogarna planeras för bostadsbebyggelse. Att överta driften för

gamla e20 innebär stora kostnader för kommunen, därför kommer det inte planeras någon bebyggelse som innebär att vägen anses vara inom tätbebyggt område.

Sammanfattningsvis kan man säga att alternativet till planförslaget innebär: Bebyggelsen mer utspridd, vilket leder till ökat bilberoende, Holmestad och Vättnäs byggs ihop med tätorten, gamla e20 skulle bli en kommunal gata och mer åkermark skulle tas i anspråk.

Källby: En rimlig alternativ utformning av översiktsplanen för den framtida planeringen i Källby är att fortsätta på samma spår som tidigare. Det vill säga att nybyggnationer koncentreras till de platser där många anser det attraktivt att bo. Utveckling sker i efterfrågade lägen, bebyggelse placeras i anknytning till natur, på landsbygden och nära vatten. Här byggs framförallt friliggande villor eller radhus. Det innebär att Nordskogområdet skulle fortsätta byggas ut norrut.

Detta alternativ föll bort eftersom det innebär att Källby blir en väldigt spretig ort med långa avstånd, vilket är negativt ur flera aspekter. Det leder till högre bilberoende och dålig hushållning av resurser till infrastruktur som vägar, vatten och avlopp. Bilberoendet orsakar ökade utsläpp till luft, mark och vatten och begränsar gång-, cykel- och kollektivtrafikens utveckling. Bilvägar orsakar också barriäreffekter och buller.

Hällekis: Precis som i Källby fanns det tankar om att planera bostäder där det finns vacker natur och nära till vatten. En större yta nordöst om Hällekis med närhet till vatten planerades för bostäder. Området hade sannolikt ökat intresset för bostadsbebyggelse i Hällekis och på så sätt bidragit till att servicefunktioner och handel hade kunnat utvecklas.

Med negativa effekter såsom ökat bilberoende, ej i anslutning till befintlig infrastruktur och risken att området hade blivit en segregerad del av Hällekis, valdes det bort. Prioritet lades istället på att förtäta inom tätorten och utnyttja det sjönära läget mer genom att knyta ihop centrum, Falkängen med småbåtshamnen. På det sättet kan samma positiva effekter nås som det bortvalda alternativet hade kunnat göra.

Lundsbrunn: I Lundsbrunn har trycket på bostäder varit lågt sedan en tid tillbaka. Alternativet var därför att inte planera in några nya ytor för bostadsbebyggelse alls, eftersom det redan finns detaljplaner som inte är bebyggda. Fokus hade istället varit att planera för industrietableringar, vilket i sin tur hade kunnat leda till ett ökat intresse för att bosätta sig i orten.

Detta alternativ föll bort eftersom Götene kommun ser potential i Lundsbrunn. Mycket i orten kretsar kring vad som kommer hända med den gamla kurorten. Rätt entreprenör skulle kunna få igång en fungerande verksamhet igen, vilket sannolikt skulle få samhället att utvecklas åt rätt håll. Då är det viktigt att det finns en tydlig planeringsstrategi för orten. Även golfbanan är en viktig del. Tidigare hade man planerat för så kallade "Golf-byar", vilket lockat golfintresserade till Lundsbrunn. I planförslaget finns en yta norr om golfbanan som planeras för bostadsbebyggelse.

Konsekvenser av planförslaget

Kommunikationer

Den samlade bedömningen av planförslaget bedöms vara *möjlighet till positiva konsekvenser* för miljön. Utvecklingsstrategin bygger på en utveckling i närheten av befintlig infrastruktur och kommunikationer. Planförslaget kan av den anledningen leda till ett ökat kollektivt resande med tåg och buss och ett minskat bilanvändande. Detta ger i sin tur positiva effekter på klimat och miljö.

Naturmiljö

Planförslaget bedöms i sin helhet medföra *möjlighet till positiva konsekvenser* för värden kopplade till natur- och vattenmiljöer. Bedömningen baseras på en förhöjd ambitionsnivå

Kulturmiljö

Många av kommunens kyrkbyar är värdefulla kulturmiljöer. Den fördjupade översiktsplanen för Kinnekulle från 2013 som kompletterar planförslaget, möjliggör förtätningar inom befintliga kyrkbyar. Det finns risk för negativ påverkan på kulturmiljöerna om kompletteringar eller förändringar av bebyggelsen genomförs på ett ovarsamt sätt. Den utbyggnad som föreslås är begränsad, bygger vidare på befintliga bebyggelsemönster och ger förutsättningar för en varsam komplettering av kyrkbyarna.

Rekreation och friluftsliv

En utveckling av besöksnäringen föreslås på och runt Kinnekulle, som hyser höga naturvärden. En besöksanläggning eller annan utveckling för friluftsliv och besöksnäring på berget kan innebära negativ påverkan på natur- och kulturmiljön, men kan samtidigt få positiva effekter för friluftslivet. Konsekvenserna av en eventuell besöksanläggning på berget behöver därför utredas vidare i samband med att en detaljplan upprättas för området. Det kan finnas risk för betydande miljöpåverkan. En särskild miljökonsekvensbeskrivning ska i så fall tas fram.

Teknisk försörjning

Behovet av en samlad planering för all typ av VA-försörjning har på senare tid blivit tydligare. Att få kommunalt vatten och avlopp upp till Kinnekulle är en nyckelfråga för utvecklingen på berget. Sammantaget bedöms planförslaget medföra *möjlighet till positiva konsekvenser*. Bedömningen baseras på att kommunen ska fortsätta arbetet med att inventera enskilda avlopp och på så sätt minska negativa konsekvenser på sjöar och vattendrag.

Miljöskydd, hälsa och säkerhet

Den sammanfattande bedömningen vad avser människors hälsa, säkerhet och miljö är att förslaget till ny översiktsplan medför *möjlighet till positiva konsekvenser*. Bedömningen grundar sig på att planförslaget i motsats till nollalternativet baseras på ett aktuellt kunskapsläge om framtidens utmaningar i samhället.

Markanvändning

Av de områden som föreslås bli ianspråktaga har få några kända naturvärden. Stora delar av Götene kommun består av jordbruksmark och skogsmark. I planen föreslås en framtida

bebyggelseutveckling som förutsätter ett visst ianspråktagande av jordbruksmarken. Den största bebyggelseutvecklingen sker och förväntas fortsatt ske i Götene tätort, Källby och Truve/Svanvik.

Avvägningar mellan olika intressen har gjorts i planen så att jord- och skogsbruk i så stor utsträckning som möjligt kan bedrivas vidare utan inskränkningar och hinder i driften. Avvägningarna innebär bland annat att ny bebyggelse ska undvikas inom storskaliga jordbruksområden med stora arealer av högklassig åkermark och där det finns risk för konflikter mellan jordbruket och boende, exempelvis i form av störningar från större djuranläggningar.

Klimatpåverkan

Genom att styra ny bebyggelse till kommunens större tätorter samt vissa kyrkbyar, ges förutsättningar att utnyttja befintlig infrastruktur för till exempel vatten och avlopp samt uppvärmning. En koncentration av bebyggelsen till orter med god tillgång till kollektivtrafik och utbyggda gång- och cykelnät ger också invånarna möjlighet att göra klimatsmarta transportval. Genom att begränsa nya byggnaders energiförbrukning stimuleras lägre energianvändning, vilket bidrar till att den negativa påverkan på klimatet minskar. Den sammanfattande bedömningen vad avser klimatpåverkan är att förslaget till ny översiktsplan medför *möjlighet till positiva konsekvenser*.

Miljömålen

Översiktsplanen påverkar följande miljömål.

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giftfri miljö
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet
11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar
13. Ett rikt odlingslandskap
14. God bebyggd miljö
15. Ett rikt växt - och djurliv

Nedan redovisas vilken påverkan översiktsplanen och nollalternativet har på miljömålen samt förslag till förebyggande åtgärder.

1. Begränsad klimatpåverkan

Planen bedöms bidra till uppfyllelsen av målet eftersom ny bostadsbebyggelse planeras i kollektivtrafiknära lägen. Anslutning till fjärrvärmenätverket är möjligt i tätorterna Götene,

Hällekis och Lundsbrunn. Risk finns att målet motverkas om nya utbyggnadsområden inte kan förses med gemensamma uppvärmningssystem (fjärrvärme) eller andra miljövänliga värmeanläggningar. Översiktsplanen uppmuntrar boende på landsbygden under förutsättning att energiförsörjningen sker på ett gynnsamt sätt. Boende på landsbygden innebär ett ökat bilberoende. Effekten av det allt dyrare bensinpriset och tillgången på alternativa drivmedel gör bedömningen av bilpendlingens fortsatta klimatpåverkan svårbedömd. Nollalternativet bedöms ge oförändrad eller minskad miljöpåverkan. Mindre landsbygdsbebyggelse ger dock sämre förutsättningar för service i de mindre orterna.

Hur kan kommunen påverka utvecklingen?

1. I exploateringsavtal ställa krav på exploatörer att ansluta ny bebyggelse till utbyggda fjärrvärmenät och där sådant saknas påverka exploatörer att delta i uppbyggnad av närvärmeverk.
2. Vid exploateringsavtal ställa extra höga krav på isolering och där fjärrvärmeanslutning inte är möjlig verka för enskilda energilösningar med minsta möjliga miljöpåverkan.
3. Vid upphandling av kommunal kollektivtrafik och kommunala leasingbilar tillse att kravställs på att fordon används som drivs med annat än fossila bränslen.

2. Frisk luft

Risk finns att målet motverkas om nya utbyggnadsområden inte kan förses med gemensamma uppvärmningssystem (fjärrvärme). Kapacitetsbrist i kollektivtrafiken kan generera ökad biltrafik vilket motverkar målet.

Biogasutbyggnad kan bidra till målets uppfyllelse. Kommunens viljeinriktning är att verka för tätare kollektivtrafik och järnväg samt att minska olägenheterna med tung lastbilstrafik genom tätorterna. Nollalternativet bedöms ge oförändrad effekt.

Hur kan kommunen påverka utvecklingen?

Samma som för mål 1.

3. Bara naturlig försurning

Samma bedömning om hur kommunen kan påverka utvecklingen som i mål 2, Frisk luft.

4. Giftfri miljö

Översiktsplanen redovisar att det i planeringen är nödvändigt att beakta alla former av risker, med syfte att förhindra eller minska störningar och olyckor som kan påverka hälsa, säkerhet och miljö. Här krävs en strikt tillämpning av gällande regler inom olika verksamhetsområden. Översiktsplanens ställningstaganden innebär en positiv påverkan på målet. Nollalternativet

innebär oförändrad belastning.

Hur kan kommunen påverka utvecklingen?

Genom fortlöpande information till näringsliv och hushåll beträffande kemikaliehantering och avfallsåtervinning skapas förutsättningar för att minska gifttillförseln till miljön. Kommunen kan vid produktion av kommunala anläggningar och tjänster tillse att de miljövänligaste materialen och produkterna används. Genom att vid upphandling av livsmedel ställa krav på ekologiskt odlade produkter minskar gifttillförseln.

5. Skyddande ozonskikt

Planen har ingen påverkan.

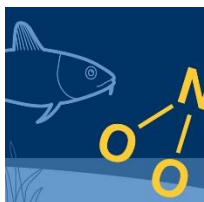

6. Säker strålmiljö

Översiktsplanen redovisar att en viss försiktighet bör iakttagas vid placering av bebyggelse i närheten av större ledningar. Genom att kommunen ställer krav på skyddsåtgärder för radon, vid prövning av bygglov, bidrar det till målets uppfyllelse. Nollalternativet innebär oförändrad eller sämre strålmiljö.

Hur kan kommunen påverka utvecklingen?

En tydlig redovisning av kommunens ställningstagande i samband med ansökan om koncession, bygglov m.m. kan bidra till måluppfyllelsen.

7. Ingen övergödning

All byggnation ger upphov till avloppsvatten. Vattnet kan renas, men ger ändå upphov till övergödning. Kommunal rening ger bättre rening än enskild rening. Att bygga på landsbygden utan möjlighet till kommunalt avlopp ger därför mer negativ inverkan än att samla bebyggelsen. I kommunen har flera områden på landsbygden gått samman i gemensamma avloppslösningar med

ledning till kommunala

reningsverk. I Sjörsåsns avrinningsområde samt i dess utlopp i Sjörsåsviken finns problem med igenväxning till följd av ökad näringstillförsel av kväve och fosfor. Översiktsplanen ger en viss negativ påverkan på måluppfyllelsen. Nollalternativet ger ingen förändring.

Hur kan kommunen påverka utvecklingen?

Vid tillkommande byggnation på landsbygden, enskild eller i grupp, tillse att avloppsanläggningarna får högsta möjliga standard. Tillse att befintliga avloppsanläggningar uppfyller godtagbar standard.

8. Levande sjöar och vattendrag

Anslutning av utbyggnadsområdena där det idag finns enskilda avlopp till kommunalt VA bidrar till uppfyllelse av målet. Lokalt omhändertagande av dagvatten bidrar till målets uppfyllelse. Ramdirektivet för vatten ställer ökade krav på vattenplanering och nyttjandet av vattenresurserna. Översiktsplanen ger en neutral påverkan på måluppfyllelsen. En övergång till mer ekologisk odling kan ge en positiv påverkan på måluppfyllelsen. Nollalternativet kan ge en mindre negativ påverkan.

Hur kan kommunen påverka utvecklingen?

Samma som föregående "Ingen övergödning". Redovisning av "områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen" har inte skett.

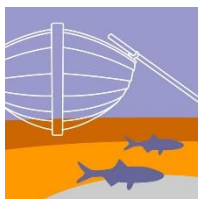

9. Grundvatten av god kvalitet

”Alla kommuninvånare skall ha tillgång till rent dricksvatten” är kommunens viljeinriktning. I kommunen är vattentäkterna belägna omkring fyra kilometer öster om Götene tätort samt i Lundsbrunn och Årnäs. Vattentäckernas kapacitet är väl tilltagen och bedöms tillgodose kommunens behov de närmaste tjugofem åren. Nollalternativet innebär ingen förändring.

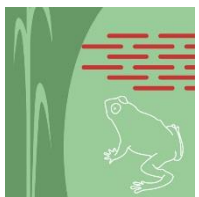
Hur kan kommunen påverka utvecklingen?

För att skydda grundvattenresurser som är av betydelse för vattenförsörjningen nu och i framtiden är det viktigt att inrätta vattenskyddsområden. Alla allmänna vattentäkter och övriga större vattentäkter bör ha vattenskyddsområde. Vattenskyddsområden ger ett bra skydd mot förorening från stationära verksamheter och markanvändning men fungerar sämre när det gäller akuta föroreningsutsläpp. Riskinventeringar bör därför utföras och beredskapsplaner upprättas.

10. Hav i balans samt levande kust och skärgård

Detta mål berör inte Götene kommun.

11. Myllrande våtmarker

Planen har liten påverkan.

12. Levande skogar

Den kommunala skogen sköts enligt så kallad Grön skogsbruksplan från Skogsstyrelsen. Planen är ett verktyg som ska bidra till att öka skogens värden och som därmed kan bidra till att uppfylla målet. Översiktsplanen tar i anspråk skogsmark dels för exploatering av bostäder och verksamheter, dels för nya vägar. Översiktsplanen tar mindre skogsmark i anspråk än nollalternativet.

Vad kan kommunen göra?

Mål för kommunens egna skogar är under utarbetande.

13. Ett rikt odlingslandskap

I översiktsplanen betonas vikten av att människor bor på landet, bland annat för ett öppethållande av landskapet med dess stora värden. Översiktsplanens viljeinriktning är att värdefulla odlingslandskap skall vårdas och skyddas.

Kommunen har en stor andel jordbruksmark med många lantbruksföretag. Det finns en god tillgång på betesdjur, vilket håller de värdefulla betesmarkerna i hävd. På vissa av kommunens egna marker förekommer fårbeta, för att skapa öppna, för allmänheten, tillgängliga

områden. Genom bete och slåtter skapas förutsättningar för att den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena stärks. Översiktsplanen bidrar till att stärka målet. Nollalternativet påverkar inte målet.

14. Storslagen fjällmiljö

Detta mål berör inte Götene kommun.

15. God bebyggd miljö

Översiktsplanen innehåller flera ställningstaganden med syfte att skapa "God bebyggd miljö". Att "skapa förutsättningar för goda, trygga och attraktiva boendemiljöer för alla åldrar nära naturen, med goda kommunikationer samt nära till skola, omsorg och övrig service" är kommunens viljeinriktning. Likaså betonas värdet av att kulturhistoriskt intressant bebyggelse bevaras, att kulturarvet görs levande. Folkhälsofrågorna betonas som en viktig del i kommunens utvecklingsarbete. Kommunens arbete med en "Fossilbränslefri kommun" stärker målet. Nollalternativet skapar små förutsättningar för utveckling av service i de mindre orterna. Översiktsplanen bidrar till målet om en "God bebyggd miljö".

16. Ett rikt växt-och djurliv

Biologisk mångfald betyder mångfalden av olika arter, "ett rikt växt – och djurliv", den genetiska (ärflika) variationen inom arterna, men också mångfalden av livsmiljöer och samspel mellan arterna och deras miljö. Biologisk mångfald är viktig för människans överlevnad och uppehälle. Det är viktigt att bevara dessa resurser för framtida generationer. I översiktsplanen finns en redovisning av naturvårdsintressena i kommunen. De reservat och andra skydd av naturen som finns i kommunen bidrar positivt till detta miljömål. Nollalternativet innebär ingen förändring.

Avstämning mot miljö kvalitetsnormer

Allmänt

Miljö kvalitetsnormer (MKN) är föreskrifter i miljöbalken om viss lägsta miljö kvalitet för mark, vatten, luft eller miljön i övrigt inom ett geografiskt område.

Miljö kvalitetsnormer för luft

Miljö kvalitetsnormer för utomhusluft finns för kvävedioxid/kväveoxider, svaveldioxid och bly, partiklar (PM10 och PM2,5), bensen, kolmonoxid, ozon, arsenik, kadmium, nickel och bens(a)pyren. Miljö kvalitetsnormerna för utomhusluft gäller i hela landet. Kommunerna ansvarar för att kontrollera luftkvaliteten för de flesta miljö kvalitetsnormerna, antingen i samverkan med andra myndigheter eller på egen hand. Om en miljö kvalitetsnorm överskrids eller riskerar att överskridas, ska ett åtgärdsprogram upprättas. Risk för överskridande av miljö kvalitetsnormerna uppstår främst utefter starkt trafikerade vägar. Bedömningen är att ingen miljö kvalitetsnorm för luft överskrids idag i Götene kommun. Inte heller riskeras ett framtida överskridande genom översiktsplanens förslag.

Miljö kvalitetsnormer för buller

Miljö kvalitetsnormer för buller gäller i de största kommunerna (mer än 100 000 invånare) och runt större vägar, järnvägar och flygplatser. Götene kommun omfattas inte av miljö kvalitetsnormerna, men även i mindre kommuner ska strävan vara att begränsa buller.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Vattenmyndigheten beslutar om miljö kvalitetsnormer för alla vattenförekomster inom Västerhavets vattendistrikt som är det distrikt som Vänern och åarna Öredalsån, Mariedalsån och Sjøråsån tillhör. Miljö kvalitetsnormerna anger den miljö kvalitet som ska uppnås i vattenförekomsterna och vid vilken tidpunkt de senast ska vara uppfyllda. Uppgifterna om miljö kvalitetsnormerna och statusen i vattenförekomsterna finns att hämta i VISS, (Vatteninformationssystem Sverige)

Miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten

Vänern är upptagen i Naturvårdsverkets förteckning över fiskvatten som ska skyddas enligt förordningen om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten.

Social och ekonomisk hållbarhet

Ett socialt välfungerande samhälle bygger på tillit och trygghet. Tillit till varandra och förtroende för offentliga institutioner, främjar samarbete och bidrar till att uppfylla våra individuella och kollektiva behov. Samhällsplaneringen ska därför skapa miljöer där alla oavsett kön, ålder, kultur, ursprung eller funktionsvariation kan och vill röra sig och vistas oavsett tid på dygnet i samhället. Tilliten kan försvagas om vi utsätts för strukturella hinder till hälsa, inflytande, kompetens, opartiskhet och meningsskapande. Fysisk planering ska ta hänsyn till olika livsmönster samtidigt som den inte ska medverka till att befästa negativa strukturer i framtiden.

Att prioritera närhet, flerbostadshus och skapa en varierad bebyggelse med en balans mellan det privata och offentliga är faktorer som också gynnar jämställdhet. Ambitionen är tydlig i att möjliggöra boendeformer för människor i olika faser av livet, för stora och små familjer, barn och gamla. Det planerade bostadsbyggandet anses ge utrymme för bostäder med kvalitet, i olika storlekar, med varierande lägen. Detta bidrar till att förutsättningar skapas för alla människors möjligheter att leva och bo i kommunen och att alla kan uppleva trygghet och säkerhet i sina närmiljöer. Planen tillgodoser också faktor för en god livskvalitet, som närhet till service, förskolor, skolor och omsorg. Planen medger både ökade möjligheter till arbetspendling, med nya bostäder i nära anslutning till busskommunikationer inom kommunen. Därmed anses möjligheterna till arbete både nära och längre ifrån bostaden förbättras.

Den sammanfattande bedömningen är att kommunens ställningstagande i huvuddokumentet för översiktsplanen leder till en hållbar utveckling ur ekonomisk synpunkt eftersom tillväxt gynnas, fler kan bo i hela kommunen. Med fler medborgare i sysselsättning minskar utanförskapet och skattebasen ökar. Ett stärkt fokus på destinationsutveckling skapar intäkter inom turismnäring som är i ett tydligt utvecklingsläge. En tillgängliggjord närnatur stärker normalt sett också värdet av Götenes samlade fastighetsbestånd och Götene ur ett marknadsföringsperspektiv. Men också genom lägre sjuktal, till exempel när människor rör på sig i naturen och socialt för att människor mår bättre där naturen finns tillgänglig. Friskare människor ger lägre kostnader och större intäkter.